

بررسی رابطه بین منابع درآمدی و وظایف شهرداری (مطالعه موردی: شهرداری تهران)

دکتر محمدحامد خان محمدی

مدرس گروه حسابداری و مدیریت، موسسه آموزش عالی ناصرخسرو، ساوه، ایران.

M.khanmohammadi@hnhk.ac.ir

دکتر فرزین خوشکار

مدرس گروه حسابداری و مدیریت، موسسه آموزش عالی ناصرخسرو، ساوه، ایران.

f.khoshkar@hnhk.ac.ir

فروه سعادت آگاه

دانشجوی کارشناسی ارشد حسابداری، موسسه آموزش عالی ناصرخسرو، ساوه، ایران (نویسنده مسئول).

Saadat.f@hnhk.ac.ir

شماره ۱۳ / پاییز ۱۳۹۸ (جلد دوم) / صص ۷۰-۸۲
چشم انداز حسابداری و مدیریت (دوره دوم)

چکیده

از آنجایی که منابع مالی پایدار سهم ناچیزی در تأمین مالی شهرداری‌ها دارند، بنابراین درآمد شهرداری‌ها باید در ماهیت خود به سمت منابع پایدار، منظم و قابل وصول حرکت کند؛ لذا اداره مطلوب شهرها، دادن خدمات مناسب و به‌موقع و رفع نیازمندی‌های اصلی آن، نیازمند روش‌های علمی در بعد درآمد و هزینه است. لذا هدف از این تحقیق تبیین رابطه بین منابع درآمدی و وظایف شهرداری تهران می باشد. جامعه مورد مطالعه کارشناسان و مدیران اجرایی حوزه مدیریت شهری در شهر تهران می‌باشد که بر اساس روش نمونه‌گیری غیر احتمالی در دسترس با توجه به حجم جامعه اقدام به جمع‌آوری داده‌ها نمودیم. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از نرم افزار SPSS ورژن ۲۳ استفاده گردید و نتایج تحلیل داده‌ها نشان داد که بین عوارض عمومی، عوارض اختصاصی، بهای خدمات و درآمد حاصل از موسسات، درآمد حاصل از وجوه و اموالی که به موجب قانون به شهرداری تعلق دارد، اعانات و کمک‌های اعطائی و سایر منابع بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد که طبقه رتبه بندی به عمل آمده اعانات و کمک‌های اعطائی بیشترین و درآمد حاصل از وجوه و اموال کمترین رتبه را در بین متغیرهای تاثیر گذار بر وظایف شهرداری دارا بود.

واژگان کلیدی: منابع درآمد، اعانات، عوارض، خدمات، شهرداری، وظایف.

مقدمه

امروزه تحولات و پیشرفت‌های علمی و صنعتی توأم با رشد فکری و افزایش خواست‌های مردم برای استفاده بیشتر از امکانات و خدمات شهری و کشش و جاذبه زندگی شهری که در مردم روستاها پدید آمده، هر روز هزاران نفر از آنان را در سراسر دنیا از محیط روستایی و کشاورزی دور می‌کند و به سوی شهر می‌کشاند و با رشد و توسعه جمعیت و افزایش تقاضا برای خدمات عمومی، مشکلات اقتصادی فراوان نظیر اشتغال، مسکن و امکانات رفاهی و صدها مشکل دیگر پدید می‌آورد.

این مسائل بیش از پیش ضرورت توجه همه جانبه به راهبردهای سودمند برای بهینه سازی زندگی ساکنان شهرها را لازم ساخته است. در میان عوامل تأثیرگذار در شهرها مانند محیط زیست شهری، حمل و نقل شهری، ایمنی شهری و برنامه ریزی شهری، یک عامل بسیار مهم که تأثیر فزاینده و تعیین کننده ای بر دیگر عوامل سازنده زندگی شهری دارد، مدیریت شهری است. مدیریت شهری به عنوان ابزاری برای اجرای سیاست گذاری های شهری در نظر گرفته می شود که به مفهوم علم اداره جامعه است. در واقع وجود سازمانی به نام شهرداری که وظیفه مدیریت شهری را بر عهده دارد، الزامی است. شهرداری ها تنها یکی از بازیگران توسعه شهری هستند. شهروندان و شرکت های خصوصی به عنوان سازندگان و توسعه دهندگان عمده شهری و صاحبان و گردآورندگان اصلی فعالیت های اقتصادی هستند؛ اما شهرداری ها به دلیل داشتن قدرت قانونی و توانایی تدوین و اجرای سیاست های توسعه شهر، به عنوان محور اصلی در محدوده جغرافیایی تعریف شده محسوب می شوند. در صورتی که شهرداری ها نتوانند زیرساخت ها را بنا و خدمات مورد نیاز را برای توسعه فراهم کنند، توسعه شهر دچار اخلاص خواهد شد. امروزه، شهرها، از دو جنبه، اهمیت یافته اند: یکی، به عنوان مرکز تجمع گروه عظیمی از مردم و دیگری به عنوان عمده ترین بازیگر نقش اقتصادی، در کل اقتصاد ملی. از این رو، باید به مسائل و مشکلات آن ها، توجه بیشتر و دقیق تر کرد؛ زیرا در حالتی که برنامه ریزی دقیق و درست، سبب رشد اقتصادی، تثبیت سیاسی و افزایش مشارکت شهروندان در امور شهرها می گردد، شکست در حل مشکلات و مسائل شهری، سبب رکود اقتصادی، نارضایتی های اجتماعی و سیاسی، فقر، بیکاری و تخریب محیط زیست خواهد شد.

وظایف کنونی مدیریت شهری (صرف نظر از تنوع و اختلاف در نظام های اجتماعی و سیاسی گوناگون)، تنها محدود به مواردی از قبیل برنامه ریزی، خدمات رسانی، مدیریت فرهنگ محلی، انجام پروژه های عمرانی نمی شود. بلکه جهت دهی فعالیت های شهری و ترسیم چشم انداز شهر در راستای دستیابی به توسعه آن از جمله مهم ترین وظایف مدیران شهری به شمار می رود. یک مدیر شهری باید بتواند در دنیای رقابتی نقاط قوت و ضعف شهر خود را شناخته و درصدد تقویت مزایای رقابتی آن برآید. لذا می توان گفت مأموریت های شهرداری به دو دسته کلی نگاهداشت و ارائه خدمات شهری - ساخت و توسعه شهر تقسیم بندی می شود.

وجود بیش از ۶۰ درصد جمعیت کشور در شهرها، بالاتر بودن نرخ رشد جمعیت شهری نسبت به نرخ رشد جمعیت ملی، اختصاص درآمد بسیار بالایی از ارزش افزوده و اشتغال کشور به شهرها نشان از جایگاه بالای اقتصاد شهری در ایران دارد (قادری، ۱۳۸۵). از دید اقتصاد شهری عواملی چون گسترش دامنه فعالیت های شهرداری ها و بالا بردن سطح انتظارات مردم از آن ها و مشکلات ناشی از افزایش جمعیت شهری نیاز به توجه به منابع مالی و درآمدی شهرداری ها را بیشتر می کند (عباسی و باقری، ۱۳۸۹). بنابراین در میان بخش های مختلف مدیریت شهری، تأمین منابع مالی و درآمدی شهرداری ها اهمیت ویژه ای دارد؛ زیرا از یکسو کسب درآمد شهرداری ها تأثیر عمده ای را در ارائه خدمات به شهروندان دارد؛ و از سوی دیگر فقدان درآمد کافی نه تنها سبب عدم ایجاد خدمات ضروری در شهر می شود. بلکه، اساساً اجرای تمامی طرح ها و برنامه های توسعه شهری را با مشکل مواجه خواهد ساخت (جمشید زاده، ۱۳۸۲). شهرداری ها در اقصی نقاط جهان از لحاظ مدیریتی با شرایط متغیر و پیچیده ای روبه رو هستند به گونه ای که در برخی از کشورهای پیشرفته، شهرداری ها در مقاطعی از کمک های دولتی جهت اداره شهرها استفاده می کنند؛ و بدون پشتوانه مالی دولت مرکزی در عمل با مشکلات عدیده ای روبرو می شوند. تجربه شهرداری های کشورهای پیشرفته در زمینه شیوه کسب درآمد و تأمین هزینه های شهر حاکی از انجام مطالعات گسترده در زمینه دستیابی به راهکارهای کارآمد جهت صرف منابع درآمدی برای هزینه های شهر و شهرداری است. کاهش وابستگی درآمدی شهرداری ها به دولت در ایران، افزایش تقاضا برای بالا بردن بودجه شهرداری ها برای افزایش سطح رشد و توسعه

اقتصادی شهرها به‌ویژه پس از استقرار شوراها، تشدید مسائل و مشکلات شهرها در نتیجه رشد جمعیت و مهاجرت به شهرها، ناپایداری درآمد شهرداری‌ها و وابستگی زیاد آن‌ها به ناپایدارترین منبع درآمدی یعنی عوارض ساختمانی (در بعضی از شهرها این وابستگی بیش از ۸۰ درصد است)، شرایط کار را برای متولیان امور در شهرداری‌ها دشوار کرده است. از آنجایی که منابع مالی پایدار سهم ناچیزی در تأمین مالی شهرداری‌ها دارند، بنابراین درآمد شهرداری‌ها باید در ماهیت خود به سمت منابع پایدار، منظم و قابل وصول حرکت کند؛ و منابع مالی ناپایدار جای خود را در ردیف‌های درآمدی شهرداری‌ها به منابع پایدار، مستمر و قابل وصول بدهد. لذا اداره مطلوب شهرها، دادن خدمات مناسب و به‌موقع و رفع نیازمندی‌های اصلی آن، نیازمند روش‌های علمی در بعد درآمد و هزینه است. ولی چیزی که در عمل شاهد آن هستیم، این است که مدیریت هزینه در شهرداری‌ها عموماً بی‌توجه به تحولات علمی جدید در این حوزه شکل می‌گیرد. از این‌رو تبادل نظر و دیدگاه‌ها و یافتن راهکار مناسب در زمینه اختصاص هدفمند و مناسب درآمد شهرداری‌ها به وظایف متناسب ضروری است.

پیشینه تجربی پژوهش

سوابق داخلی پژوهش

مسگری و همکاران (۱۳۹۷) در مطالعه‌ای با عنوان بررسی عوامل موثر بر درآمد شهرداری‌ها و ارائه راهبردهای مناسب به منظور ایجاد درآمد پایدار به بحث و بررسی موضوع پرداختند. آن‌ها در پژوهش ابتدا تصویری کلان از مسئله منابع درآمد و مخارج شهرداری‌ها ارائه نمودند. سپس به ضرورت موردی با توجه به ویژگی‌های خاص شهر کرج، چارچوبی مطلوب از نظام درآمدی پایدار شهرداری کرج پیشنهاد نمودند که با اهداف توسعه پایدار نیز قرابت لازم را داشته باشد. در این تحقیق به منظور دستیابی به منابع درآمدی پایدار از پرسشنامه استفاده نمودن. میزان اهمیت گویه‌ها به صورت منطق فازی بیان گردید. بعد از غیرفازی نمودن اهمیت هر یک از منابع درآمدی، درآمد‌ها به دودسته پایدار و ناپایدار تقسیم شده‌اند. نتایج پژوهش نشان داد که منابع درآمدی عوارض گاز، تلفن، برق و آب بهای مشترکین؛ مالیات بر ارزش افزوده؛ عوارض بر تولید یا فروش محصولات تولیدی؛ سهم شهرداری از عوارض وصولی متمرکز؛ عوارض گذرنامه؛ عوارض جرائم رانندگی؛ عوارض ثبت نام آزمایش رانندگی؛ عوارض بر قراردادهای نسبت به منابع درآمدی دیگر پایدارتر هستند.

شبعه و علیزاده (۱۳۹۷) در مطالعه‌ای با عنوان بررسی تأمین منابع درآمدی شهرداری نظرآباد بر اساس توسعه‌ی شهری پایدار به بحث و بررسی این موضوع پرداختند. نتایج تحلیل داده‌ها نشان می‌دهد که نظرآباد در بسیاری از جنبه‌ها با مشکلاتی مواجه است که ریشه‌ی آن‌ها، عدم وجود مکانیسم و راهبردهای درآمدزایی پایدار است. در نهایت با توجه به مشکلات و مسایل موجود در نظرآباد، راهکارهایی جهت درآمدزایی پایدار شهرداری نظرآباد پیشنهاد شده و به قیود و موانع دنبال نمودن راهکارهای پیشنهادی اشاره شده است.

موسوی حسنی و همکاران (۱۳۹۷) در پژوهشی با عنوان ارزیابی پایداری منابع مالی و درآمدی شهرداری منطقه ۱۹ تهران در راستای نوسازی و بهسازی بافت فرسوده شهری با رویکرد مشارکتی به بررسی موضوع پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد که بر اساس روش تأمین مالی مناسب در وضع موجود و آینده نزدیک برای تأمین مالی نوسازی مسکن به دست آمده می‌توان چنین گفت ۱- مشارکت دادن وام دهندگان در منافع قابل انتظار از مسکن با قیمت گذاری مجدد تسهیلات ۲- انتشار اوراق مشارکت با نرخ سود قابل رقابت با سایر انواع اوراق به میزان تسهیلات تکلیفی بافت‌های فرسوده ۳- وضع مالیات‌های خاص بافت فرسوده ۴- انتشار اوراق مشارکت پروژه‌های مشخص مسکن با تاسیس شرکت‌های مستغلات ۵- تاسیس

شرکت تضمین معاملات پیش فروش توسط نهاد مسوول در بافتهای فرسوده ۶- ایجاد زمینه و دعوت خیرین به تامین مالی ساخت مسکن در بافتهای فرسوده از محل وجوه اداره شده خیرین نزد بانکها از جمله راهبردهای بیرون رفت از وضع موجود می باشد.

موسوی حسنی و همکاران (۱۳۹۷) در مطالعه ای با عنوان چگونگی تامین منابع درآمدی و اقتصادی به منظور توسعه پایدار مورد مطالعه: شهرداری تهران به بررسی موضوع پرداختند. نتایج پژوهش نشان داد که بخش عمده ای از درآمدهای حاصله توسط شهرداری های کشور با مفاهیم پایداری و مطلوب بودن همخوان نیستند و عمدتاً از منابع ناپایدار کسب می شوند در حالی که منابع پایدار همچون عوارض نوسازی مالیات بر زمین و مستغلات و درآمدهای حاصله از فروش خدمات بطور نسبی مغفول مانده اند. تمرکز بر درآمدهای ناپایدار از جمله عوارض فروش تراکم عوارض تخلقات ساختمانی و جرایم ماده صد سهم خود را در کل درآمدها افزایش داده اند لذا ضروری است به منظور برخورداری از درآمدهای پایدار ابتدا ماهیت و نحوه شکل گیری اقلام درآمدی تعریف و سپس آن ها را با ملاک های پایداری سنجید.

سوابق خارجی پژوهش

هارولدسن (۲۰۱۷) در پژوهشی با عنوان "هنگامی که درآمدها درآمد ندارند: تأثیر مدیریت شهرداری بر تشخیص درآمد در مدیریت پسماندهای شهری سوئد" به بررسی موضوع پرداخت. به طور کلی، تجزیه و تحلیل داده ها مشخص کرد که انطباق حسابداری مالی تحت تأثیر اشکال و ساختارهای مدیریت شهری است و نتایج همچنین چگونگی انتشار شیوه های حسابداری مالی را از طریق فرآیندهای داخلی سازمانی محلی برجسته نمود. نتایج تأکید کرد که اشکال و ساختارهای مدیریت شهری فاکتورهای مهمی در هنگام بررسی شیوه های حسابداری ناهمگن در بخش شهرداری هستند که تکمیل کننده تجزیه و تحلیل مرسوم تر چگونگی تأثیرگذاری نیروهای خارجی نهادی، سیاسی و اقتصادی بر انتخاب و انطباق حسابداری است.

پارک (۲۰۱۷) در پژوهشی با عنوان "ساختار درآمد محلی در شرایط اقتصادی: تکیه به منابع درآمد جایگزین در ایالت های کالیفرنیا" به بررسی موضوع پرداخت. این پژوهش نشان می دهد که اتکا به درآمد غیرمستقیم تا حد زیادی به عوامل اقتصادی و مالی بستگی دارد و در مناطق مختلف متفاوت است و تأثیر اقتصاد وابسته به وابستگی محلی است. در مورد نقل و انتقالات بین دولتی احتمالاً کشورها با بدتر شدن اقتصاد و افزایش وابستگی به انتقال آنها، درآمد غیر متعارف را افزایش می دهند، در حالی که با افزایش وابستگی به انتقال، اثر حاشیه ای شاخص های اقتصادی از منفی به مثبت تغییر می کند.

رودریگز (۲۰۱۲) برای بررسی نقش شهرداری ها در توسعه شهر از ۸۹۸ شهرداری مکزیک، با رویکرد کمی و در قالب پرسشنامه برای سال های ۲۰۰۵-۱۹۹۰ استفاده کرده است. در این مقاله اجزای ۸ گانه استراتژی توسعه اقتصاد شهری که عبارت اند از: برنامه ریزی، کارآفرینی، پایداری، ظرفیت سازی، مکانیزم مشارکت، توسعه استقلال، پیوندها و توسعه انسان در سراسر دولت های محلی مکزیک مورد بررسی قرار گرفته شده است. نتایج نشان دهنده این است که شهرداری هایی که توجه زیادی به این استراتژی دارند، از لحاظ این ۸ شاخص در سطح بالایی قرار دارند. همچنین افزایش توسعه انسانی در آن دسته از دولت های محلی بوده است که در زیرساخت ها سرمایه گذاری بیشتری داشته اند و ظرفیت سازی کرده اند. همچنین از نتایج دیگر این مقاله این است که استقلال زیاد از دولت مرکزی، برای توسعه شهری مضر هست.

فرضیه های پژوهش

فرضیه اصلی: بین منابع درآمدی و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.

فرضیه های فرعی

- ۱- بین عوارض عمومی بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
- ۲- بین عوارض اختصاصی بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
- ۳- بین بهای خدمات و درآمد حاصل از موسسات بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
- ۴- بین درآمد حاصل از وجوه و اموالی که به موجب قانون به شهرداری تعلق میگیرد، بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
- ۵- بین اعانات و کمک های اعطائی بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
- ۶- بین سایر منابع بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.

روش شناسی پژوهش

این پژوهش با هدف بررسی رابطه بین منابع درآمدی و وظایف شهرداری طراحی شده که از نظر ماهیت داده ها، جزء تحقیقات کمی و روش ان توصیفی- همبستگی می باشد و جهت جمع آوری داده ها از پرسشنامه های معتبر استفاده شده است. در این تحقیق برای اندازه گیری وظایف شهرداری (۱۳ سوال) از مقیاس مورد استفاده در دانش جعفری و همکاران (۱۳۸۳)، درآمدهای ناشی از عوارض عمومی (۶ سوال) درآمدهای ناشی از عوارض اختصاصی (۳ سوال)، بهای خدمات و درآمدهای ناشی از موسسات (۲ سوال)، درآمدهای حاصله از وجوه و اموال شهرداری (۲ سوال)، اعانات و کمک های اعطائی و اموالی که به موجب قانون به شهرداری تعلق میگیرد (۲ سوال) و سایر منابع (۲ سوال) استفاده شده است. در این پژوهش جامعه آماری شامل کلیه مدیران و کارشناسان شهرداری مناطق ۲۲ گانه شهر تهران را شامل می شد که با توجه به ضرورت نمونه گیری برای انجام این تحقیق به صورت غیر احتمالی در دسترس که تعداد نمونه بر اساس جدول مورگان تعداد نمونه ۱۶۰ نفر بوده که همین تعداد پرسش نامه قابل تجزیه و تحلیل جمع آوری شد.

برای سنجش روایی پرسش نامه در این پژوهش روایی سازه استفاده شده است. روایی سازه زمانی بکار می رود که پژوهشگر بخواهد بداند آیا ابزار جمع آوری داده ها به خوبی معرف سازه ی نظری تحت بررسی است و با آن همخوانی دارد. برای احراز اعتبار سازه می توان از تحلیل عاملی تاییدی سود جست (میرزایی، ۱۳۸۸). در تحلیل عاملی تاییدی با استفاده از نرم افزار لیزرل در صورتی می توان از آن استفاده کرد که شاخص های برازش مناسب باشند یعنی شاخص های NFI و NNFI و CFI و IFI بزرگ تر از ۰/۹۰ باشند، برازش مناسب مدل نتیجه می شود (کلانتری، ۱۳۸۸) و همچنین گویه هایی که بار عاملی کمتر از ۰/۳ را داشته باشند حذف خواهند شد (مومنی و فعال قیومی، ۱۳۹۱).

همچنین برای سنجش پایایی پرسش نامه از روش آلفای کرونباخ به کمک نرم افزار اس پی اس استفاده شده است. با توجه به اینکه نتایج آلفای کرونباخ بر اساس نرم افزار اس پی اس در حدود (۱) بالاتر از ۰/۷ می باشد نشان از پایایی همسانی درونی مناسب پرسش نامه در جامعه آماری می باشد.

جدول (۱): آلفا کرونباخ مقیاس های سنجش پایایی پرسشنامه ها

ضریب آلفا	آلفا کرونباخ مقیاس های سنجش پایایی پرسشنامه ها
۰.۸۲۳	عوارض عمومی
۰.۸۱۱	عوارض اختصاصی

۰,۷۳۲	بهای خدمات و درآمد حاصل از موسسات
۰,۷۱۶	درآمد حاصل از وجوه و اموال
۰,۷۴۳	اعانات و کمک های اعطائی
۰,۷۰۸	سایر منابع
۰,۸۸۶	منابع درآمدی
۰,۸۱۳	وظایف شهرداری

منبع: (محاسبات نگارندگان)

یافته های پژوهش

یافته های این پژوهش در دو بخش آمار توصیفی و استنباطی تنظیم شده است. در بخش توصیفی از بین ۱۶۰ مدیر و کارمند که به پرسش نامه پاسخ دادند ۶۳/۱ درصد را مردان و ۳۶/۹ درصد را زنان تشکیل می دادند. اکثریت آنها معادل ۵۵ درصد بین ۳۱ تا ۴۰ سال سن داشتند و ۴۶/۹ درصد، دارای فوق لیسانس و بالاتر بودند. ۵۷/۵ درصد پرسش شوندهگان سال های فعلیتی بین ۱۱ تا ۲۰ سال را داشتند و در بخش آمار استنباطی با توجه به آزمون کولموگروف- اسمیرنوف که جهت بررسی نرمال بودن متغیرهای پژوهش مورد استفاده قرار گرفت.

H_0 : متغیرهای تحقیق از توزیع نرمال پیروی می کنند.

H_1 : متغیرهای تحقیق از توزیع نرمال پیروی نمی کنند.

$$H_0: S \geq 0.05$$

$$H_1: S < 0.05$$

جدول (۲): جدول آزمون کولموگروف- اسمیرنوف متغیرهای تحقیق

نتیجه آزمون	Z کلموگروف اسمیرنوف	سطح معنی داری	متغیرها
نرمال	۱/۰۷۳	۰/۲۰۰	عوارض عمومی
غیر نرمال	۱/۶۰۷	۰/۰۱۱	عوارض اختصاصی
غیر نرمال	۱/۸۲۰	۰/۰۰۳	بهای خدمات و درآمد حاصل از موسسات
غیر نرمال	۱/۶۶۶	۰/۰۰۸	درآمد حاصل از وجوه و اموال
غیر نرمال	۱/۹۵۸	۰/۰۰۱	اعانات و کمک های اعطائی
غیر نرمال	۱/۹۳۵	۰/۰۰۱	سایر منابع
نرمال	۰/۶۲۷	۰/۸۲۶	منابع درآمدی
غیر نرمال	۱/۳۷۹	۰/۰۴۵	وظایف شهرداری

منبع: (محاسبات نگارندگان)

با توجه به جدول (۲) مقدار سطح معنی داری متغیرهای (عوارض عمومی و منابع درآمدی) بزرگتر از ۰/۰۵ شده است که نشان از پذیرش فرضیه صفر می باشد یعنی متغیرهای موردنظر از توزیع نرمال پیروی می کند، لذا می توان از آزمون پارامتریک استفاده کرد. همچنین مقدار سطح معنی داری متغیرهای (عوارض اختصاصی، بهای خدمات و درآمد حاصل از موسسات، درآمد حاصل از وجوه و اموال، اعانات و کمک های اعطائی، سایر منابع و وظایف شهرداری) کوچکتر از ۰/۰۵ شده است که نشان از

عدم پذیرش فرضیه صفر می‌باشد یعنی متغیرهای موردنظر از توزیع نرمال پیروی نمی‌کند، لذا می‌توان از آزمون ناپارامتریک استفاده کرد.

آزمون فرضیه های پژوهش

۱. فرضیه اصلی اول: بین منابع درآمدی و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
 H_0 = بین منابع درآمدی و وظایف شهرداری رابطه وجود ندارد.
 H_1 = بین منابع درآمدی و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.

جدول (۳): نتایج همبستگی اسپیرمن بین منابع درآمدی و وظایف شهرداری

عامل	شاخص ها	وظایف شهرداری
	مقدار همبستگی (r)	۰/۵۵۳**
منابع درآمدی	سطح معناداری (sig)	۰/۰۰۰۱
	تعداد نمونه (n)	۱۶۰

** در سطح ۰/۹۹ معنی دار شد. * در سطح ۰/۹۵ معنی دار شد. -NS همبستگی معنی دار نشد. یافته‌های جدول (۳) نشان داد که بین منابع درآمدی و وظایف شهرداری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ چرا که سطح معناداری مشاهده شده (sig= ۰/۰۰۰۱) از مقدار خطای پیش بینی شده (۰/۰۱) کوچکتر می‌باشد. لذا با ۹۹ درصد اطمینان می‌توان قضاوت نمود که فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 تأیید می‌گردد.

۲. فرضیه فرعی اول: بین عوارض عمومی و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
 H_0 = بین عوارض عمومی و وظایف شهرداری رابطه وجود ندارد.
 H_1 = بین عوارض عمومی و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.

جدول (۴): نتایج همبستگی اسپیرمن بین عوارض عمومی و وظایف شهرداری

عامل	شاخص ها	وظایف شهرداری
	مقدار همبستگی (r)	۰/۴۰۰**
عوارض عمومی	سطح معناداری (sig)	۰/۰۰۰۱
	تعداد نمونه (n)	۱۶۰

** در سطح ۰/۹۹ معنی دار شد. * در سطح ۰/۹۵ معنی دار شد. -NS همبستگی معنی دار نشد. یافته‌های جدول (۴) نشان داد که بین عوارض عمومی و وظایف شهرداری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ چرا که سطح معناداری مشاهده شده (sig= ۰/۰۰۰۱) از مقدار خطای پیش بینی شده (۰/۰۱) کوچکتر می‌باشد. لذا با ۹۹ درصد اطمینان می‌توان قضاوت نمود که فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 تأیید می‌گردد.

۳. فرضیه فرعی دوم: بین عوارض اختصاصی و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
 H_0 = بین عوارض اختصاصی و وظایف شهرداری رابطه وجود ندارد.
 H_1 = بین عوارض اختصاصی و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.

جدول (۵): نتایج همبستگی اسپیرمن بین عوارض اختصاصی و وظایف شهرداری

عامل	شاخص ها	وظایف شهرداری
عوارض اختصاصی	مقدار همبستگی (r)	۰/۲۹۷**
	سطح معناداری (sig)	۰/۰۰۰۱
	تعداد نمونه (n)	۱۶۰

** در سطح ۰/۹۹ معنی دار شد. * در سطح ۰/۹۵ معنی دار شد. NS - همبستگی معنی دار نشد.
یافته های جدول (۵) نشان داد که بین عوارض اختصاصی و وظایف شهرداری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ چرا که سطح معناداری مشاهده شده (sig= ۰/۰۰۰۱) از مقدار خطای پیش بینی شده (۰/۰۱) کوچکتر می باشد. لذا با ۹۹ درصد اطمینان می توان قضاوت نمود که فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 تأیید می گردد.

۴. فرضیه فرعی سوم: بین بهای خدمات و درآمد حاصل از موسسات و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
 H_0 = بین بهای خدمات و درآمد حاصل از موسسات و وظایف شهرداری رابطه وجود ندارد.
 H_1 = بین بهای خدمات و درآمد حاصل از موسسات و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.

جدول (۶): نتایج همبستگی اسپیرمن بین بهای خدمات و درآمد حاصل از موسسات و وظایف شهرداری

عامل	شاخص ها	وظایف شهرداری
بهای خدمات و درآمد حاصل از موسسات	مقدار همبستگی (r)	۰/۴۵۰**
	سطح معناداری (sig)	۰/۰۰۰۱
	تعداد نمونه (n)	۱۶۰

** در سطح ۰/۹۹ معنی دار شد. * در سطح ۰/۹۵ معنی دار شد. NS - همبستگی معنی دار نشد.
یافته های جدول (۶) نشان داد که بین بهای خدمات و درآمد حاصل از موسسات و وظایف شهرداری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ چرا که سطح معناداری مشاهده شده (sig= ۰/۰۰۰۱) از مقدار خطای پیش بینی شده (۰/۰۱) کوچکتر می باشد. لذا با ۹۹ درصد اطمینان می توان قضاوت نمود که فرضیه H_0 رد و فرضیه H_1 تأیید می گردد.

۵. فرضیه فرعی چهارم: بین درآمد حاصل از وجوه و اموال و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
 H_0 = بین درآمد حاصل از وجوه و اموال و وظایف شهرداری رابطه وجود ندارد.
 H_1 = بین درآمد حاصل از وجوه و اموال و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.

جدول (۷): نتایج همبستگی اسپیرمن بین درآمد حاصل از وجوه و اموال و وظایف شهرداری

عامل	شاخص ها	وظایف شهرداری
درآمد حاصل از وجوه و اموال	مقدار همبستگی (r)	۰/۵۰۷**
	سطح معناداری (sig)	۰/۰۰۰۱
	تعداد نمونه (n)	۱۶۰

** در سطح ۰/۹۹ معنی دار شد. * در سطح ۰/۹۵ معنی دار شد. ns- همبستگی معنی دار نشد. یافته های جدول (۷) نشان داد که بین درآمد حاصل از وجوه و اموال و وظایف شهرداری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ چرا که سطح معناداری مشاهده شده (sig= ۰/۰۰۰۱) از مقدار خطای پیش بینی شده (۰/۰۱) کوچکتر می باشد. لذا با ۹۹ درصد اطمینان می توان قضاوت نمود که فرضیه ی H_0 رد و فرضیه ی H_1 تأیید می گردد.

۶. فرضیه فرعی پنجم: بین اعانات و کمک های اعطائی و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
 H_0 = بین اعانات و کمک های اعطائی و وظایف شهرداری رابطه وجود ندارد.
 H_1 = بین اعانات و کمک های اعطائی و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.

جدول (۸): نتایج همبستگی اسپیرمن بین اعانات و کمک های اعطائی و وظایف شهرداری

عامل	شاخص ها	وظایف شهرداری
اعانات و کمک های اعطائی	مقدار همبستگی (r)	۰/۲۸۵**
	سطح معناداری (sig)	۰/۰۰۰۱
	تعداد نمونه (n)	۱۶۰

** در سطح ۰/۹۹ معنی دار شد. * در سطح ۰/۹۵ معنی دار شد. ns- همبستگی معنی دار نشد. یافته های جدول (۸) نشان داد که بین اعانات و کمک های اعطائی و وظایف شهرداری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ چرا که سطح معناداری مشاهده شده (sig= ۰/۰۰۰۱) از مقدار خطای پیش بینی شده (۰/۰۱) کوچکتر می باشد. لذا با ۹۹ درصد اطمینان می توان قضاوت نمود که فرضیه ی H_0 رد و فرضیه ی H_1 تأیید می گردد.

۷. فرضیه فرعی ششم: بین سایر منابع و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
 H_0 = بین سایر منابع و وظایف شهرداری رابطه وجود ندارد.
 H_1 = بین سایر منابع و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.

جدول (۹): نتایج همبستگی اسپیرمن بین سایر منابع و وظایف شهرداری

عامل	شاخص ها	وظایف شهرداری
	مقدار همبستگی (r)	**۰/۲۷۵
سایر منابع	سطح معناداری (Sig)	۰/۰۰۰۱
	تعداد نمونه (n)	۱۶۰

** در سطح ۰/۹۹ معنی دار شد. * در سطح ۰/۹۵ معنی دار شد. ns - همبستگی معنی دار نشد. یافته های جدول (۹) نشان داد که بین سایر منابع و وظایف شهرداری رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ چرا که سطح معناداری مشاهده شده (Sig= ۰/۰۰۰۱) از مقدار خطای پیش بینی شده (۰/۰۱) کوچکتر می باشد. لذا با ۹۹ درصد اطمینان می توان قضاوت نمود که فرضیه ی H_0 رد و فرضیه ی H_1 تأیید می گردد.

جدول (۱۰): خلاصه ای از نتایج فرضیه ها (اصلی و فرعی)

نتایج	فرضیه
تأیید	فرضیه اصلی بین منابع درآمدی و وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
تأیید	فرضیه فرعی اول بین عوارض عمومی بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
تأیید	فرضیه فرعی دوم بین عوارض اختصاصی بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
تأیید	فرضیه فرعی سوم بین بهای خدمات و درآمد حاصل از موسسات بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
تأیید	فرضیه فرعی چهارم بین درآمد حاصل از وجوه و اموالی که به موجب قانون به شهرداری تعلق میگیرد، بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
تأیید	فرضیه فرعی پنجم بین اعانات و کمک های اعطائی بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.
تأیید	فرضیه فرعی ششم بین سایر منابع بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد.

منبع: یافته های پژوهشگر

بحث و نتیجه گیری

فرضیه فرعی اول: "بین عوارض عمومی بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد." با توجه به نتایج بدست آمده رابطه بین عوارض عمومی بر وظایف شهرداری مورد بررسی قرار گرفت که نتایج بدست آمده از تجزیه و تحلیل آماری بیانگر آن است که آماره آزمون مقدار همبستگی ۴۰ درصد را نشان می دهد که با توجه به سطح معنی داری کمتر از ۵ درصد می توان نتیجه گرفت که، بین عوارض عمومی بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد. تبیین فرضیه فوق بدین شرح است که به نظر می رسد عوارض عمومی به مقدار ۴۰ درصد با وظایف شهرداری از نظر مدیران و افرادی که در بخش درآمدی شهرداری کار می کنند رابطه دارد و شهرداری در راستای ارائه خدمات جدید به شهروندان، جهت وصول عوارض پایدار اقدام به تشویق یا جریمه مودیان می کند. می توان گفت که باقی مسائل همچون شرایط اقتصادی، سیاسی، نگرش مسئولین بر رابطه بین این متغیرهای تاثیر گذار است. با مقایسه نتایج فرضیه اول با نتایج تحقیقات قبلی بیانگر آن

است که با نتیجه تحقیق برنامه اسکان بشر (۲۰۰۹)، نالاتیگا (۲۰۰۸)، گنزالز و همکاران (۲۰۰۸)، موسوی حسنی و همکاران (۱۳۹۷)، مشابهت دارد.

فرضیه فرعی دوم: "بین عوارض اختصاصی بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد." با توجه به نتایج بدست آمده رابطه بین عوارض اختصاصی بر وظایف شهرداری بررسی قرار گرفت که نتایج بدست آمده از تجزیه و تحلیل آماری بیانگر آن است که آماره آزمون مقدار همبستگی ۲۹/۷ درصد را نشان می‌دهد که با توجه به سطح معنی داری کمتر از ۵ درصد می‌توان نتیجه گرفت که، بین عوارض اختصاصی بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد. تبیین فرضیه فوق بدین شرح است که در راستای گسترش فرهنگ بهبود مستمر، عوارض آلاینده‌ها و خودروها و واحدهای تولیدی که آلاینده‌ها بیشتری دارند باید بیشتر از خودروها و واحدها با آلاینده‌ها کمتر، باشد. با مقایسه نتایج فرضیه دوم با نتایج تحقیقات قبلی بیانگر آن است که با نتیجه تحقیق پارک (۲۰۱۷)، موسوی حسنی و همکاران (۱۳۹۷)، مشابهت دارد.

فرضیه فرعی سوم: "بین بهای خدمات و درآمد حاصل از موسسات بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد." با توجه به نتایج بدست آمده رابطه بین بهای خدمات و درآمد حاصل از موسسات بر وظایف شهرداری مورد بررسی قرار گرفت که نتایج بدست آمده از تجزیه و تحلیل آماری بیانگر آن است که آماره آزمون مقدار همبستگی ۴۵ درصد را نشان می‌دهد که با توجه به سطح معنی داری آن که کمتر از ۵ درصد می‌باشد نشان می‌دهد که این دو متغیر به میزان ۴۵ درصد دارای ارتباط با هم می‌باشند و نشان می‌دهد که برای اینکه شهرداری به وظایف محوله خود بهتر عمل کند باید مقدار ۴۵ درصد در درآمدهای حاصل از خدمات افزایش یابد. بهبود خدمات ارائه شده از قبیل اتوبوس رانی، مراکز رفاهی، پارکینگ‌ها و مراکز سرگرمی، ورزشی تحت مالکیت شهرداری موجب پوشش نیاز شهروندان و افزایش درآمد می‌شود. با مقایسه نتایج فرضیه سوم با نتایج تحقیقات قبلی بیانگر آن است که با نتیجه تحقیق رودریگز (۲۰۱۲)، موسوی و کاراباجانی (۱۳۹۰)، مشابهت دارد. فرضیه فرعی چهارم: "بین درآمد حاصل از وجوه و اموالی که به موجب قانون به شهرداری تعلق می‌گیرد، بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد."

با توجه به نتایج بدست آمده رابطه بین درآمد حاصل از وجوه و اموالی که به موجب قانون به شهرداری تعلق می‌گیرد، بر وظایف شهرداری مورد بررسی قرار گرفت که نتایج بدست آمده از تجزیه و تحلیل آماری بیانگر آن است که آماره آزمون مقدار همبستگی ۵۰/۷ درصد را نشان می‌دهد که با توجه به سطح معنی داری کمتر از ۵ درصد نشان می‌دهد که گسترش فرهنگ کارافرینی و ارائه خدمات جدید با استفاده از اموال از قبیل ماشین آلات، وسایل نقلیه و بازارهای روزانه و هفتگی سبب افزایش درآمد می‌گردد. با مقایسه نتایج فرضیه چهارم با نتایج تحقیقات قبلی بیانگر آن است که با نتیجه تحقیق هارولدسن (۲۰۱۷)، موسوی حسنی و همکاران (۱۳۹۷)، مشابهت دارد.

فرضیه فرعی پنجم: "بین اعانات و کمک‌های اعطائی بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد." با توجه به نتایج بدست آمده رابطه بین اعانات و کمک‌های اعطائی بر وظایف شهرداری مورد بررسی قرار گرفت که نتایج بدست آمده از تجزیه و تحلیل آماری بیانگر آن است که آماره آزمون میزان همبستگی ۲۸/۵ درصد را نشان داد و با توجه به سطح معنی داری آن که کمتر از ۵ درصد است. شهرداری در راستای ارائه خدمات در حد مطلوب و جهت پروژه‌هایی از قبیل احیا و بازسازی بافتهای فرسوده، بهبود حمل و نقل نگهداری و تعمیر تونل‌های شهری، طراحی و ایجاد کمربند سبز و ... مجاز به دریافت کمک از دولت می‌باشد. با مقایسه نتایج فرضیه پنجم با نتایج تحقیقات قبلی بیانگر آن است که با نتیجه تحقیق رودریگز (۲۰۱۲)، مشابهت دارد.

فرضیه فرعی ششم: "بین سایر منابع بر وظایف شهرداری رابطه وجود دارد."
با توجه به نتایج بدست آمده رابطه بین سایر منابع بر وظایف شهرداری مورد بررسی قرار گرفت که نتایج بدست آمده از تجزیه و تحلیل آماری بیانگر آن است که آماره آزمون مقدار همبستگی ۲۷/۵ درصد را نشان داد و با توجه به سطح معنی داری آن که کمتر از ۵ درصد است مشخص کرد که مدیران جهت پیشبرد در وظایف محوله شهرداری نیاز به ارتقا و خلق منابع جدید و دریافت وام به میزان ۲۸ درصد می باشد. با مقایسه نتایج فرضیه ششم با نتایج تحقیقات قبلی بیانگر آن است که با نتیجه تحقیق پارک (۲۰۱۷)، مسگری و همکاران (۱۳۹۷)، مشابهت دارد.

منابع

- ✓ جمشید زاده، ابراهیم، (۱۳۸۲)، بررسی و تحلیل هزینه‌ها و اعتبارات شهرداری‌های کشور طی سال‌های ۵۶-۵۰، ۷۹-۷۱، فصلنامه مدیریت شهری، سال چهارم، شماره ۱۳، صص ۲۸-۳۷.
- ✓ شیعه، اسماعیل، علیزاده، علی اصغر، (۱۳۹۷)، بررسی تامین منابع درآمدی شهرداری نظرآباد بر اساس توسعه‌ی شهری پایدار، پنجمین همایش ملی پژوهش‌های مدیریت و علوم انسانی در ایران، تهران، موسسه پژوهشی مدیریت مدبر، https://www.civilica.com/Paper-IICMO05-IICMO05_210.html
- ✓ عباسی، محمدعلی، باقری، علی، (۱۳۸۹)، راه‌های تأمین درآمد پایدار برای شهرداری‌های کشور، ماهنامه شهرداری‌ها، سال دهم، شماره ۹۸، صص ۱۸-۲۷.
- ✓ کلانتری، خلیل، (۱۳۸۸)، مدل سازی معادلات ساختاری در تحقیقات اجتماعی و اقتصادی، تهران: انتشارات فرهنگ صبا.
- ✓ مسگری، سمیه، نعیمی صدیق، علی، عبدالشاه، محمد، (۱۳۹۷)، بررسی عوامل موثر بر درآمد شهرداری‌ها و ارائه راهبردهای مناسب به منظور ایجاد درآمد پایدار، فصلنامه تحقیقات جغرافیایی، سال سی و سوم، شماره دوم، شماره پیاپی ۱۲۹، صص ۷۴-۸۹.
- ✓ موسوی حسنی، سیدمسعود، سرور، رحیم، زیویار، پروانه، (۱۳۹۷)، ارزیابی پایداری منابع مالی و درآمدی شهرداری منطقه ۱۹ تهران در راستای نوسازی و بهسازی بافت فرسوده شهری با رویکرد مشارکتی، دومین کنفرانس ملی مهندسی عمران، معماری با تاکید بر اشتغال زایی در صنعت ساختمان، تهران، دبیرخانه دائمی کنفرانس، https://www.civilica.com/Paper-ARCHITECTUREUR02-ARCHITECTUREUR02_163.html
- ✓ موسوی حسنی، سیدمسعود، فرحناز، بهار، پناهی، مریم، باغستانی، نسرین، (۱۳۹۷)، چگونگی تامین منابع درآمدی و اقتصادی به منظور توسعه پایدار مورد مطالعه: شهرداری تهران، اولین همایش بررسی چالش‌ها و آرایه راهکارهای نوین مدیریت شهری، تهران، سازمان بسیج شهرداری تهران، https://www.civilica.com/Paper-EPCPSUM01-EPCPSUM01_147.html
- ✓ میرزایی، خلیل، (۱۳۸۸). پژوهش، پژوهش‌گری و پژوهش‌نامه نویس. تهران: انتشارات جامعه‌شناسان، چاپ اول، جلد اول
- ✓ Andres,Rodriguez(2012):"Does local economic development really work? Assessing LED across Mexican municipalities" <http://econ.geo.uu.nl/peeg/peeg1224.pd>
- ✓ Gonzalez, L.M, Mesa Gallejaz, R.J(2008),"Improved Local Public Finance: The Case of the Municipality of Medellin", Cuadernos de Administractions, vol.21, no.34, pp.327-351

- ✓ Haraldsson, M. (2017). When revenues are not revenues: The influence of municipal governance on revenue recognition within Swedish municipal waste management. *Local Government Studies*, 43(4), 668-689.
- ✓ Nallathiga. R(2008),"Trend and Perspectives of Urban Public Finance in Select countries and India", *ICFAI Journal of Urban Policy*, vol.3, no.1, pp. 16-32
- ✓ Park, S. (2017). Local revenue structure under economic hardship: reliance on alternative revenue sources in California counties. *Local Government Studies*, 43(4), 645-667
- ✓ UN-Habitat(2009), *Guide to Municipal Finance*, www.unhabitat.org